

Zygmunt KUCZEWSKI
Politechnika Śląska

PROFESOR ZYGMUNT GOGOLEWSKI - PIONIER POLSKIEGO PRZEMYSŁU ELEKTROMASZYNOWEGO

Zainteresowania zawodowe Profesora Zygmunta Gogolewskiego już w czasie studiów na Politechnice Warszawskiej były ukierunkowane na maszyny elektryczne, ich konstrukcję, technologię i zastosowanie. W 1922 roku swoje studia na Wydziale Elektrotechnicznym Politechniki Warszawskiej kończy pracą dyplomową w Katedrze Budowy Maszyn Elektrycznych pod kierunkiem profesora Konstantego Żórawskiego z oceną bardzo dobrą. Studia wyższe rozpoczął w 1915 roku na Wydziale Elektromechanicznym Politechniki Petersburskiej im. Piotra Wielkiego. Chociaż w 1914 roku ukończył polskie gimnazjum klasyczne im. Mikołaja Reja w Warszawie z odznaczeniem „maxima cum laude”, chcąc dostać się na wyższą uczelnię w Rosji musiał po raz drugi w 1915 roku zdawać maturę przed rosyjską komisją państwową. Maturę rosyjską zdał otrzymując jako wyróżnienie „złoty medal”. Pierwsze dwa lata studiów odbył w Petersburgu. Na Politechnice Petersburskiej działało od wielu lat, aż do 1918 roku Polskie Koło Studentów, którego członkiem był również profesor Zygmunt Gogolewski. Warto przypomnieć, że w latach 1902-1904 prezesem Polskiego Koła Studentów na Politechnice Petersburskiej był późniejszy profesor Politechniki Śląskiej - Jan Obrąpalski. I jeszcze jedna dygresja dotycząca tego Koła. Otóż po rozruchach szkolnych w 1905 roku na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego, Minister Oświaty Rosji wydał zakaz działania Polskich Kół Studentów na wszystkich wyższych uczelniach Rosji. Rozporządzenie to jednak nie dotyczyło Politechniki Petersburskiej, gdyż uczelnia ta podlegała Ministrowi Skarbu Rosji. Dlatego Polskie Koło Studentów na Politechnice Petersburskiej mogło egzystować tak długo.

Na jesieni 1918 roku po powrocie do Warszawy podejmuje kontynuację studiów na Wydziale Elektrotechnicznym Politechniki Warszawskiej. W owym czasie siedzibą tego wydziału był obecny gmach fizyki Politechniki. Na dzień 8 stycznia 1919 roku Wydział Elektrotechniczny posiada trzech stabilizowanych profesorów. Są to: Mieczysław Pożaryski wykładający podstawy elektrotechniki, prof. Stanisław Odrowąż-Wysocki - urządzenia elektryczne i prof. Konstanty Żórawski - budowę maszyn elektrycznych. Z innych wydziałów na Wydziale Elektrotechnicznym prowadzą wykłady: prof. Ignacy Radziszewski - statyka wykreślna, prof. Zygmunt Straszewicz - wytrzymałość tworzyw, prof. Stanisław Łukasiewicz - dźwignice, prof. Bohdan Stefanowski - termodynamika, prof. Ludwik Szerpl - chemia i prof. Bolesław Tołoczko wykłada maszynoznawstwo. W późniejszych latach 1919-1920 wykłady na Wydziale Elektrotechnicznym Politechniki Warszawskiej podejmują: prof. Juliusz Rudnicki (matematyka), prof. Marian Grotowski (fizyka), prof. Henryk Korwin-Krukowski (technologia

metali), prof. Roman Podoski (tramwaje i koleje elektryczne). Tych wykładów i tych wykładowców słuchał prof. Zygmunt Gogolewski. Taka była podstawowa materia, która ukształtowała naukowo i technicznie prof. Zygmunta Gogolewskiego.

Po ukończeniu Politechniki Warszawskiej prof. Zygmunt Gogolewski za pośrednictwem uczelni uzyskuje ośmiomiesięczną praktykę we Francji w Belfort w zakładach produkujących lokomotywy. Po powrocie z Francji w 1923 roku podejmuje pracę w budującej się fabryce lokomotyw w Chrzanowie przenosząc do polskiego zakładu wiedzę zdobytą we francuskiej fabryce.

W 1921 roku powstało na terenie kraju nowe przedsiębiorstwo pod nazwą „Polskie Zakłady Elektryczne Brown Boveri”. Jego protoplastą było istniejące przed pierwszą wojną światową „Biuro Techniczne inż. Z. Okoniewskiego”. Pierwszą czynnością nowo powstałej Spółki Akcyjnej było zorganizowanie w Polsce produkcji maszyn elektrycznych, które to maszyny były dotychczas sprowadzane z zagranicy, głównie z Niemiec. W Żychlinie koło Kutna w budynku byłej cukrowni zorganizowano fabrykę maszyn elektrycznych, w której rozpoczęto produkcję transformatorów, silników asynchronicznych, silników trakcyjnych prądu stałego, oraz prądnic synchronicznych (np. dla Elektrowni Miejskiej w Tarnowie w latach dwudziestych wybudowano prądnicę synchroniczną o mocy 780 kV · A, 5,5 kV, 187 obr/min). W 1926 roku Spółka Akcyjna kupiła „Zakłady Elektromechaniczne ZEM” w Cieszynie (obecna CELMA). W Cieszynie uruchomiono produkcję małych silników prądu zmiennego.

Ponieważ z wykształcenia prof. Zygmunt Gogolewski był konstruktorem maszyn elektrycznych, w 1926 roku podjął pracę w Żychlińskiej Fabryce Maszyn Elektrycznych. Początkowo pracował jako konstruktor i technolog silników trakcyjnych prądu stałego na licencji firmy Brown-Boveri oraz trójfazowych, klatkowych silników asynchronicznych.

W czasie od 16 maja do 30 września 1929 roku zorganizowano w Poznaniu „Powszechną Wystawę Krajową” pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a na przewodniczącego Komitetu Honorowego Wystawy poproszono Marszałka Józefa Piłsudskiego. Była to pierwsza wystawa po odzyskaniu niepodległości i miała na celu zobrazowanie życia polskiego we wszystkich jego dziedzinach, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku kraju w ostatnich dziesięciu niepodległych latach. Na wystawie tej było również stoisko Żychlińskiej Fabryki Maszyn Elektrycznych, którego kierownikiem był inż. Zygmunt Gogolewski. Na wystawę fabryka w Żychlinie w dużym pośpiechu opracowała i wyprodukowała nowy typ trójfazowego silnika asynchronicznego. Silnik ten jako osiągnięcie polskiego przemysłu elektromaszynowego znalazł się również na stoisku wystawowym, ale miał jedną dość istotną wadę: nie kręcił się po przyłożeniu napięcia. Kierownik stoiska był w stałej obawie, aby któryś ze zwiedzających, szczególnie spośród osób prominentnych, nie wyraził życzenia zademonstrowania pracy nowego silnika, który nie wirował.

W pierwszych pięciu latach swojej pracy w Żychlińskiej Fabryce Maszyn Elektrycznych, tj. w latach 1926-1931, prof. Zygmunt Gogolewski był konstruktorem i projektantem, kierownikiem biura technicznego, a pod koniec zastępcą technicznym dyrektora fabryki. W 1931 roku firma pod nazwą Polskie Zakłady Elektryczne Brown-Boveri zostaje zlikwidowana i w związku z tym inż. Zygmunt Gogolewski traci pracę. Był to okres wielkiego kryzysu światowego, kiedy to wiele firm ogłaszało upadłość, lub też w poważnym stopniu ograniczało swoją produkcję ze względu na mały zbyt produktów. Wkrótce po zwolnieniu z Żychlina podejmuje pracę w rozbudowywanych z inicjatywy ministra przemysłu i handlu inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego Zakładach Starachowickich, na stanowisku kierownika biura fabrykacji

pokojowej. W Zakładach Starachowickich pracuje tylko rok. W 1932 roku wraca do ponownie uruchomionej fabryki maszyn elektrycznych w Żychlinie przez firmę Rohn-Zieliński, która podejmuje produkcję transformatorów i maszyn elektrycznych na licencji Brown-Boveri. Obejmuje stanowisko dyrektora technicznego. W następnych latach kieruje również fabryką w Cieszynie, która wchodzi w skład spółki Rohn-Zieliński. Pod koniec lat trzydziestych zostaje dyrektorem technicznym centrali firmy w Warszawie.

Przez cały czas swojej pracy na stanowiskach inżynieryjno-technicznych żywo interesuje się konstrukcją i technologią maszyn elektrycznych. Mając powiązania służbowe z firmą BBC zwiedza wiele fabryk i biur konstrukcyjno - doświadczalnych w Europie zbierając i przenosząc informacje do przemysłu krajowego, a w szczególności nowe rozwiązania i pomysły prowadzące do polepszania jakości i parametrów projektowanych i produkowanych maszyn elektrycznych w Żychlinie i w Cieszynie. Pierwszy okres swojej działalności zawodowej, który można zamknąć w latach 1922-1939, poświęcił praktyce przemysłowej związanej z konstrukcją, projektowaniem, budową i produkcją maszyn elektrycznych, w szczególności dotyczącej transformatorów, silników asynchronicznych i silników trakcyjnych prądu stałego. W okresie tym, tzn. w 1932 roku, zostaje wydana książka autorstwa inż. Zygmunta Gogolewskiego pt. „Silniki trakcyjne”, w której Autor zawarł swoją wiedzę i doświadczenia zdobyte w latach ubiegłych. Ze względu na wąską specjalizację tematyki, oraz brak w kraju większej liczby specjalistów w tej dziedzinie książka nie znalazła większego zbytu na rynku księgarskim i Autor zmuszony warunkami umowy musiał większą część nakładu wykupić.

W tym czasie był również aktywnym członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, biorąc udział w trzech komisjach normalizacyjnych dotyczących maszyn elektrycznych.

W latach dwudziestych i trzydziestych polski przemysł zaczął się reorganizować i unowocześniać. W wielu zakładach przemysłowych dopiero zaczynał się proces elektryfikacji, wprowadzając indywidualne napędy elektryczne w miejsce mało sprawnych i kłopotliwych w eksploatacji centralnych napędów elektrycznych, a nawet parowych. W procesie wprowadzania do polskiego przemysłu indywidualnych napędów elektrycznych prof. Zygmunt Gogolewski ma również duże zasługi. W 1937 roku na wniosek wicepremiera RP inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego prezydent Ignacy Mościcki nadał inż. Zygmuntowi Gogolewskiemu Złoty Krzyż Zasługi za znaczny i znaczący wkład w rozwój polskiego przemysłu elektromaszynowego. Bardzo aktywną działalność przemysłową przerywa wojna 1939 roku. Zawierucha wojenna spowodowała, że znalazł się w Rumunii jako osoba cywilna. W 1945 roku powrócił transportem repatriacyjnym do kraju. Po powrocie zgłasza się do Ministerstwa Przemysłu oferując swoją wiedzę i wieloletnie doświadczenie w dziedzinie maszyn elektrycznych. We wrześniu 1945 roku Minister Przemysłu mianuje inż. Zygmunta Gogolewskiego dyrektorem technicznym Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Elektrycznych z siedzibą w Katowicach. Zjednoczenie mieściło się w budynku przy ul. Mariackiej 23. Z końcem kwietnia 1948 roku Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Elektrycznych zostało przeniesione do Warszawy. W przeciągu trzech lat pracy w Zjednoczeniu dyrektor Zygmunt Gogolewski zdołał uruchomić szereg zakładów produkujących maszyny elektryczne. Ruszył Żychlin i Cieszyn, powstały nowe zakłady produkujące maszyny elektryczne w Bielsku, Katowicach, Mikołowie, Brzegu i Gliwicach. Był promotorem lokalizacji nowych zakładów maszyn elektrycznych we Wrocławiu i w Tarnowie.

Aby wykorzystać dla przemysłu elektromaszynowego kadre specjalistów, jaka pozostała w Katowicach po rozwiązaniu Zjednoczenia Przemysłu Maszyn Elektrycznych, w styczniu

1949 roku zostało powołane w Katowicach Centralne Biuro Konstrukcji Maszyn Elektrycznych zlokalizowane w dawnym budynku Zjednoczenia, tzn. przy ul. Mariackiej 23. Na dyrektora naczelnego minister powołał z dniem 1 stycznia 1949 roku prof. Zygmunta Gogolewskiego. Równoległe z pracą w przemyśle elektromaszynowym w lutym 1946 roku podjął pracę na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej na stanowisku profesora i kierownika Katedry Urządzeń Elektrycznych. Jednocześnie uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego. Pierwszymi współpracownikami naukowymi w Katedrze Urządzeń Elektrycznych byli: adkt inż. Stefan Janiczek oraz mł. as. Zbigniew Zgodziński. Prof. Zygmunt Gogolewski prowadził dwa wykłady, na trzecim roku studiów wykład z transformatorów w wymiarze 3 godzin tygodniowo i na czwartym roku wykład z napędu elektrycznego w wymiarze 3 godzin tygodniowo. Oprócz tego był członkiem Komisji Egzaminu Dyplomowego. W 1948 roku Rada Wydziału Elektrycznego wybrała na stanowisko dziekana prof. Zygmunta Gogolewskiego. Funkcję tę pełnił przez cztery lata do 1952 roku. Nowo powołany dziekan miał do rozwiązania dwie ważne sprawy dotyczące wydziału. Sprawa pierwsza to reforma studiów. Dotychczas obowiązujący program studiów na Wydziale Elektrycznym był prawie w całości oparty na programie, jaki obowiązywał do 1939 roku na Oddziale Elektrotechnicznym Wydziału Mechanicznego Politechniki Lwowskiej. Program ten przewidywał podział Oddziału Elektrotechnicznego na dwie grupy prądów silnych i prądów słabych. Na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej grupy te przyjęły nazwy energetyczna i telekomunikacyjna. W 1949 roku dziekan prof. Zygmunt Gogolewski zreformował program studiów dla grupy energetycznej wprowadzając podział na trzy specjalności: konstrukcyjną, sieci elektrycznych i napędów w górnictwie i hutnictwie. Początkowo programy na poszczególnych specjalnościach różniły się tylko pracami projektowymi. Sprawa druga, którą musiał rozwiązać dziekan, dotyczyła dużej grupy studentów którzy wysłuchali wszystkich wykładów, ale którym do ukończenia brakowało paru egzaminów, no i egzaminu dyplomowego. Byli to studenci, którzy podjęli pracę w przemyśle lub szkolnictwie na stanowiskach inżynierskich i nie bardzo kwapili się z ukończeniem studiów. Była to grupa ponad stu osób. Każdy z zalegających studentów pod rygorem skreślenia został zobowiązany do złożenia na ręce dziekana szczegółowego harmonogramu ukończenia studiów. Ci z absolwentów, którzy mieli zdane gros egzaminów i zaliczone projekty, mogli w trybie przyspieszonym i przy zmniejszonym zakresie wymagań uzyskać tytuł inżyniera zawodowego, który to tytuł został wprowadzony do polskich politechnik w 1948 roku. Energiczne i stanowcze działania dziekana prof. Zygmunta Gogolewskiego doprowadziły do pomyślnego rozwiązania sprawy zalegających dyplomantów.

Pomimo wielu obowiązków tak na uczelni, jak i w przemyśle prof. Zygmunt Gogolewski, zdając sobie sprawę z poważnych braków w dziedzinie pomocy naukowych dla studentów, napisał i przekazał do druku Komisji wydawniczej Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Śląskiej szereg skryptów do wydrukowania, i tak:

- w 1948 roku - Projektowanie transformatorów, nakład 1000 egz.
- w 1949 roku - Napędy elektryczne, nakład 1000 egz.
- w 1950 roku - Projektowanie silników asynchronicznych, nakład 1000 egz.
- w 1951 roku, we współautorstwie z prof. Janem Maniusem, Projektowanie maszyn prądu stałego, nakład 1 000 egz.

Jak wspomniano, prof. Zygmunt Gogolewski od stycznia 1949 roku, równolegle do pracy na Politechnice Śląskiej, pracował w przemyśle na stanowisku dyrektora naczelnego Centralnego Biura Konstruktoryjnego Maszyn Elektrycznych w Katowicach. Stanowisko to piastował tylko do marca 1950 roku, gdyż został z tego stanowiska zwolniony w trybie nagłym. Przyczyny zwolnienia sięgają okresu przedwojennego. W latach trzydziestych był dyrektorem technicznym spółki Rohn-Zieliński, do której oprócz Żychlińskiej fabryki należała fabryka w Cieszynie (obecnie CELMA). W 1936 roku w cieszyńskiej fabryce zorganizowano strajk o charakterze polityczno-ekonomicznym. Strajk był zorganizowany przez komunistycznych działaczy pracujących w fabryce pod przewodnictwem ślusarza Franciszka Waniółki. Rozmowy z komitetem strajkowym z ramienia Spółki Rohn-Zieliński prowadził dyrektor Zygmunt Gogolewski. W latach 1949-1952 Franciszek Waniółka został sekretarzem ekonomicznym Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Katowicach. Gdy dowiedział się, że prof. Zygmunt Gogolewski jest dyrektorem CBKME w Katowicach, spowodował jego zwolnienie w trybie nagłym nazywając go „wrogiem klasy robotniczej”. W ten sposób z przemysłu elektromaszynowego został usunięty człowiek o dużej wiedzy i dużym doświadczeniu konstrukcyjno-technologicznym. Wiem, że również na rektora Politechniki Śląskiej były wywierane naciski, aby z uczelni usunąć „wroga klasowego”. Rektor poinformował Komitet Wojewódzki, że nie widzi podstaw zwolnienia prof. Zygmunta Gogolewskiego z Politechniki Śląskiej.

W lutym 1950 roku na wniosek Rady Wydziału Elektrycznego została powołana Katedra Budowy Maszyn Elektrycznych, której kierownikiem został prof. Zygmunt Gogolewski. W skład Katedry Budowy Maszyn Elektrycznych na dzień 1 października 1950 roku wchodził: adkt mgr inż. Jan Manitiusz, adkt. mgr inż. Mieczysław Pluciński, st.as. mgr inż. Jerzy Kadakszewicz, as. mgr inż. Zbigniew Zgodziński, mł. as. Zygmunt Kuczewski. Nowo powstała Katedra prowadziła specjalność konstrukcyjną w grupie energetycznej. Kierownictwo Katedry Urzędzeń Elektrycznych objął zastępca profesora mgr inż. Lucjan Nehrebecki, ówczesny dyrektor Elektrowni Górnośląskich.

Pomimo dużego obciążenia dydaktycznego i organizacyjnego w 1952 roku wydaje w Państwowym Wydawnictwie Technicznym swoją drugą książkę pt. „Napęd elektryczny” w nakładzie 4000 egzemplarzy. Jest to pierwsza monografia w języku polskim na temat zastosowania i metod eksploatacji wirujących maszyn elektrycznych. Drugie wydanie tej książki pod tym samym tytułem, ale o treści zmienionej i uzupełnionej ukazuje się również w Państwowym Wydawnictwie Technicznym w 1956 roku w nakładzie 5000 egzemplarzy.

W 1956 roku dotychczasowy kierownik Katedry Maszyn Elektrycznych Politechniki Śląskiej prof. dr inż. Władysław Kołek przechodzi do Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie i prof. Zygmunt Gogolewski obejmuje kierownictwo tej katedry. Dotychczasowa Katedra Budowy Maszyn Elektrycznych w zaistniałej sytuacji zostaje przemianowana na Katedrę Elektryfikacji Zakładów Przemysłowych i jej kierownictwo obejmuje prof. Jan Obrąpalski.

Bardzo dobrze układała się współpraca prof. Zygmunta Gogolewskiego z Katedrą Maszyn i Transformatorów Politechniki Łódzkiej, a w szczególności z jej kierownikiem prof. Eugeniuszem Jezierskim. Z prof. Jezierskim prof. Gogolewski współpracował jeszcze przed wojną. Prof. Jezierski był przed 1939 rokiem kierownikiem stacji prób i badań w Fabryce Maszyn Elektrycznych w Żychlinie. Współpraca ta zaowocowała wspólnie wydaną książką pt. „Transformatory, budowa i projektowanie” wydaną przez Państwowe Wydawnictwa Techniczne w 1956 roku. Autorami tej monografii byli prof. Eugeniusz Jezierski, prof. Zygmunt

Gogolewski, mgr inż. Zbigniew Kopczyński (z ELTY w Łodzi) i mgr inż. Jerzy Szmít (z CBKME w Katowicach). Książka została wydana w nakładzie 4000 egzemplarzy.

Z początkiem lat pięćdziesiątych prof. Zygmunt Gogolewski zaproponował współpracownikom swojej Katedry Budowy Maszyn Elektrycznych zredagowanie i wydanie kilkutomowego skryptu dotyczącego metod projektowania transformatorów i wirujących maszyn elektrycznych. Zespół autorów składał się z doświadczonych projektantów i konstruktorów którzy wiele lat przepracowali w Centralnym Biurze Konstrukcji Maszyn Elektrycznych w Katowicach i w zakładach produkcyjnych przemysłu elektromaszynowego. Był to zespół reprezentujący szkołę maszyn elektrycznych prof. Zygmunta Gogolewskiego. Czterotomowy skrypt został wydany przez Państwowe Wydawnictwa Naukowe w latach 1955-1959.

- Część I „Budowa maszyn elektrycznych. Projektowanie maszyn prądu stałego”, autorzy: Zygmunt Gogolewski, Wiesław Gabrys.
- Część II „Budowa maszyn elektrycznych. Projektowanie transformatorów mocy i silników asynchronicznych”, autorzy: Zygmunt Gogolewski, Mieczysław Pluciński, Zygmunt Kuczewski.
- Część III „Budowa maszyn elektrycznych. Projektowanie maszyn synchronicznych”, autorzy: Zygmunt Gogolewski, Bronisław Śliwa.
- Część IV „Budowa maszyn elektrycznych. Technologia wytwarzania”, autor Mieczysław Pluciński.

W marcu 1957 roku prof. Zygmunt Gogolewski w uznaniu zasług dla nauki polskiej, utworzenia śląskiej szkoły maszyn elektrycznych i kształcenia kadry naukowo-technicznej uzyskał tytuł naukowy profesora zwyczajnego. Przez szereg lat prof. Zygmunt Gogolewski był delegatem Rady Wydziału Elektrycznego do Senatu Politechniki Śląskiej.

W połowie lat pięćdziesiątych na wniosek Naczelnej Organizacji Technicznej powołano na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej Komisję Weryfikacyjno-Egzaminacyjną na Stopień Inżyniera Elektryka. Przewodniczącym Komisji został prof. Zygmunt Gogolewski. Komisja została uprawniona do nadawania stopnia inżyniera zawodowego pracownikom przemysłowym z wieloletnim stażem i o określonych osiągnięciach zawodowych w elektro-technice, którzy mieli ukończoną średnią szkołę techniczną.

W 1955 roku prof. Zygmunt Gogolewski brał udział w zespole naukowym opracowującym zagadnienie samoczynnego załączenia rezerw w elektrowniach ciepłych. Praca ta uzyskała zespołową Nagrodę Państwową III stopnia, a jej wyniki zostały opublikowane w Wydawnictwie Ministerstwa Energetyki.

W 1960 roku Państwowe Wydawnictwa Naukowe wydały książkę pt. „Maszyny prądu stałego. Obliczenia, konstrukcja, zagadnienia specjalne” autorstwa prof. Zygmunta Gogolewskiego i adkt. Wiesława Gabrysia. Nakład wynosił 3000 egzemplarzy.

W 1961 roku Wydawnictwa Naukowo-Techniczne wydały trzecie, uzupełnione wydanie książki pt. „Napęd elektryczny” autorstwa prof. Zygmunta Gogolewskiego o nakładzie 5000 egzemplarzy.

W 1963 roku Państwowe Wydawnictwa Techniczne wydrukowały drugie wydanie książki pt. „Transformatory, budowa i projektowanie”, której prof. Zygmunt Gogolewski był współautorem.

Prof. Zygmunt Gogolewski był inicjatorem i organizatorem corocznych seminariów maszyn elektrycznych i napędu elektrycznego w latach 1958-1964, na których pracownicy naukowcy uczelni i pracownicy przemysłu prezentowali swoje osiągnięcia naukowe. SeminaRIA odbywały się zawsze w maju. Ponieważ również w maju na uczelni były organizowane przez młodzież studencką „Juwenalia”, seminaria prof. Zygmunta Gogolewskiego żartobliwie nazywano „Gogonaliami”.

Z końcem lat pięćdziesiątych Senat Politechniki Śląskiej powołał prof. Zygmunta Gogolewskiego na przewodniczącego Komitetu Współpracy Uczelni z Przemysłem. Przez wszystkie lata pracy na Uczelni związki prof. Zygmunta Gogolewskiego z przemysłem były bardzo bliskie. Między innymi brał udział w wielu ekspertyzach technicznych maszyn i napędów elektrycznych w hutach, kopalniach, elektrowniach, zakładach chemicznych i w innych zakładach. Można wymienić następujące ważniejsze prace:

- rozruch napędu i sterowania walcowni zgniatacza w Nowej Hucie (obecnie Huta Sendzimir),
- odbiór i rozruch głównej stacji transformatorowej w Nowej Hucie,
- badania odbiorcze i rozruch transformatorów piecowych w Karbidowni Zakładów Chemicznych w Oświęcimiu,
- pomiarowa weryfikacja jakości izolacji turbogeneratorów i silników asynchronicznych dużej mocy,
- ekspertyzy poawaryjne transformatorów, silników elektrycznych i turbogeneratorów.

Przed przejściem na emeryturę zainicjował wydanie monografii pt. „Uszkodzenia maszyn elektrycznych”. Książka ta została napisana przez zespół: Zygmunt Gogolewski, Władysław Paszek, Wiesław Gabrys i Jerzy Kubek i wydana przez Wydawnictwa Naukowo-Techniczne w 1967 roku w nakładzie 3715 egzemplarzy. Była to publikacja podsumowująca wieloletnie doświadczenia zespołu maszynowców współpracujących z prof. Zygmuntem Gogolewskim.

Również inspirował swoich współpracowników do pisania i wydawania ciekawych i potrzebnych monografii z maszyn elektrycznych. W „Przedmowie” do pierwszego wydania książki Antoniego M. Plamitzera z 1962 roku pt. „Maszyny elektryczne” czytamy słowa autora: „Sugestia opracowania tej książki pochodzi od prof. Z. Gogolewskiego, kierownika Katedry Maszyn Elektrycznych Politechniki Śląskiej. Jemu też składam gorące podziękowania za trud związany z przeczytaniem rękopisu i liczne, cenne uwagi.”

Pierwszego października 1966 roku, po dwudziestoletniej pracy na Wydziale Elektrycznym, prof. Z. Gogolewski przechodzi na emeryturę. Przejście na emeryturę i odejście z Katedry Maszyn Elektrycznych było tym boleńsze dla prof. Zygmunta Gogolewskiego, że będąc już emerytem, nie mógł nawet na prawach gościa odwiedzać swojej dawnej katedry.

W listopadzie 1966 roku została podpisana umowa wydawnicza pomiędzy Wydawnictwem Naukowo-Technicznym w Warszawie a dwoma autorami w osobach prof. Zygmunta Gogolewskiego i dra Zygmunta Kuczewskiego na napisanie książki pt. „Napęd elektryczny. Wydanie IV.”. W stosunku do wydania III z 1961 roku książki pod tym samym tytułem, wydanie IV miało być przeredagowane, a teksty na nowo opracowane miały przekraczać 50% objętości całości.

Przewidywano wprowadzenie nowych działów, szczególnie dotyczących dynamiki i automatyki napędu elektrycznego. 23 sierpnia 1969 roku WNT powiadomiło autorów o przyjęciu pracy do druku. Czwarte przerobione i uzupełnione wydanie książki „Napęd elektryczny” dwuosobowego autorstwa ukazało się w księgarniach w 1971 roku w nakładzie 5000 egzemplarzy już po śmierci prof. Zygmunta Gogolewskiego. W 1972 roku WNT wypuściło na rynek piąte niezmienione wydanie książki „Napęd elektryczny” w nakładzie 10000 egzemplarzy. Monografia pt. „Napęd elektryczny” ukazała się w wydaniu skryptowym i w pięciu wydaniach książkowych o łącznym nakładzie 30000 egzemplarzy. Na krajowym rynku księgarskim jest to rzadki przypadek, aby monografia techniczna o wąskim zakresie specjalizacyjnym rozeszła się w tak wielu egzemplarzach. Fakt ten mówi o dużym zapotrzebowaniu na tego rodzaju publikację wśród społeczności technicznej kraju.

Prof. Zygmunt Gogolewski wydał znaczną liczbę skryptów i książek. Był bardzo wydajnym autorem, co wśród naukowców techników, szczególnie elektrotechników jest przypadkiem nieczęsto spotykanym. Publikacje książkowe lub skryptowe Jego autorstwa lub współautorstwa ukazują się prawie corocznie, a nawet w latach 1955 i 1956 po dwie i trzy monografie.

Dla przypomnienia i rekapitulacji w sposób skondensowany można podać lata, w których ukazywały się jego autorstwa lub współautorstwa monografie: 1932 r., 1948 r., 1949 r., 1950 r., 1951 r., 1952 r., 1955 r.- 3, 1956 r.- 2, 1958 r., 1960 r., 1961 r., 1963 r., 1967 r., 1971 r., 1972 r.

Oprócz książek i skryptów publikował swoje prace w czasopismach naukowo-technicznych. W latach 1923-1969 opublikował jako autor lub współautor około 50 artykułów dotyczących transformatorów, maszyn elektrycznych i napędów elektrycznych w takich czasopismach, jak „Rozprawy Elektrotechniczne”, „Archiwum Elektrotechniki”, „Energetyka”, „Przegląd Elektrotechniczny”, Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej ELEKTRYKA i inne.

Poświęcił wiele czasu i uwagi wychowaniu i kształceniu młodej kadry naukowej. Od 1950 roku organizował cotygodniowe katedralne zebrania-seminaria, w których uczestniczyli wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni jego katedry, na których referowano prace własne, fragmenty prac doktorskich oraz wyniki ciekawszych prac wykonywanych dla przemysłu. Wypromował 8 doktorów nauk technicznych, z czego trzech uzyskało tytuły naukowe profesorów. Recenzował 15 prac doktorskich i habilitacyjnych z innych ośrodków naukowych.

Przez wiele lat był członkiem Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk, a w latach sześćdziesiątych aktywnie działał w Komisji Głównej Elektrotechniki Komitetu Nauki i Techniki w Warszawie. Brał udział w pracach Komisji Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Polskiego Komitetu Normalizacyjnego oraz Polskiego Komitetu Wielkich Sieni Elektroenergetycznych CIGRE.

Za położone zasługi dla polskiej elektrotechniki, a w szczególności dla krajowego przemysłu elektromaszynowego, został w 1956 roku odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymał również, między innymi, Złotą Odznakę Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Honorową Odznakę Stowarzyszenia Wychowanków Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej. W 1963 roku otrzymał indywidualną nagrodę I stopnia Ministra Szkolnictwa Wyższego.

Od studiów aż do ostatnich swoich dni prof. Zygmunt Gogolewski poświęcił swoje siły i swoje zdolności maszynom elektrycznym. Pierwsze lata jego działalności technicznej wiązały się z zagadnieniami konstrukcyjno-technologiczno-produkcyjnymi. Okres ten zamyka się

w latach 1922-1950. Drugi okres po 1950 roku wiąże się z przekazywaniem swojego doświadczenia i wiedzy młodszemu pokoleniu. Tak w pierwszym, jak i w drugim okresie miał poważne osiągnięcia wywierając swoją indywidualnością i wiedzą poważny wpływ na rozwój krajowego przemysłu elektromaszynowego i na rozwój kadry naukowej i produkcyjno-technicznej związanej z tym przemysłem. Napisane i wydane książki oraz artykuły w czasopismach naukowo-technicznych propagowały nowoczesne idee i trendy w maszynach i napędach elektrycznych. Swoją wieloletnią i konsekwentną działalnością naukowo-dydaktyczną i organizacyjną stworzył śląską szkołę maszyn i napędów elektrycznych, która oddziaływała również na inne ośrodki naukowe. Miejmy nadzieję, że szkoła ta będzie dalej rozwijała się pomyślnie ku chwale Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej.

Wieloletnia praca i wyprawy w służbie państwa.

Jednym z Polaków uwielbiamy w wielokrotnych podróżach
przez wszystkie kontynenty świata.

Nasze materiały elektryczne i maszynowe są:

- w systemach elektrycznych i maszyn i napędów elektrycznych
- w systemach mechanicznych i hydraulicznych
- w systemach i urządzeniach automatyki
- w systemach sterowania
- w systemach pomiaru i kontrolowania
- w systemach maszyn i urządzeń

NASZE PRODUKTY
WYTWARZANE SĄ
W SYSTEMIE
ISO 9002